

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003334

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-08-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ КНУКіМ № 47-а від 17.10.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кучер Ростислав Станіславович

2. Rostyslav Kucher

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 022

Назва наукової спеціальності: Дизайн

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Дизайн

Дата захисту: 23-09-2025

Спеціальність за освітою: Сценічне мистецтво

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10776

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.11, 18.45.45, 18.32

Тема дисертації:

1. Просторовий дизайн імерсивного театру в контексті мистецьких практик
2. Spatial Design of Immersive Theater in the Context of Artistic Practices

Реферат:

1. Дисертація присвячена вивченню і аналізу ролі просторового дизайну в імерсивному театрі з урахуванням його впливу на мистецькі практики. Дослідження має на меті розкрити концептуальні, теоретичні та практичні аспекти просторового дизайну, які сприяють створенню імерсивного досвіду для глядачів театральних вистав. Підсумовано, що просторовий дизайн імерсивного театру як цілісна візуально-комунікативна система є складним і багатограним явищем, що поєднує естетичні, технологічні та комунікативні аспекти. Він постає не просто допоміжним засобом у створенні театрального дійства, а самостійним феноменом, який інтегрує мистецтво, архітектуру, цифрові технології та культуру. Просторово-сценічне середовище імерсивного театру тісно пов'язане з культурним контекстом і традиціями, відображаючи соціальні та естетичні тенденції, прагнення до нового типу взаємодії між мистецтвом і реципієнтом. Акцентовано, що просторовий дизайн позиціоновано як ключовий засіб художньої виразності, що постійно трансформується, адаптується до новітніх матеріалів і технологій. Він виходить за межі традиційної сценографії, перетворюючись на динамічний елемент, який інтегрує архітектуру, світло, звук,

тактильні відчуття та цифрові проєкції. Просторова організація, поряд з режисурою та акторською майстерністю, відіграє визначальну роль у мистецтві занурення глядача, відкриваючи перед ним безмежні можливості партисипативної взаємодії, емоційного співпереживання та самостійного конструювання наративу. Дизайнер простору, враховуючи естетику імерсивних символів, розробляє візуально-комунікативний образ середовища у тісному взаємозв'язку із загальним художнім задумом постановки та специфікою комунікативної участі глядачів. Наголошено, що просторовий дизайн є ключовим складником імерсивної образності – специфічної якості, що передається через виставу або інсталяцію, – додаючи глибини, виразності та автентичності інтерактивному досвіду. Імерсивна образність, як центральний аспект будь-якої такої постановки, охоплює всі елементи, які створюють атмосферу, емоційне залучення та відчуття присутності для глядачів. Це досягається за допомогою різних елементів: від архітектурних рішень та site-specific підходів до мультимедійних ефектів та тактильних навігацій. Просторовий дизайн і його елементи безпосередньо впливають на формування сценічного середовища та розкриття образів персонажів, сприяючи їхній виразності в сприйнятті глядача. Зауважено, що просторовий дизайн виконує взаємопов'язані функції: він може як активно залучати, так і непрямо керувати сприйняттям глядача у театральному дійстві. Ретельне планування простору, його послідовність та адаптивні елементи допомагають глядачеві обирати власну траєкторію руху та фокус уваги, що сприяє індивідуалізації досвіду. Водночас, використання специфічних світлових сценаріїв, звукових ефектів або прихованих переходів може збуджувати певні емоції, направляти увагу та формувати бажаний афективний стан, розширюючи інтерпретаційні можливості глядача. Таким чином, просторовий дизайн є потужним інструментом, що дає змогу режисерам і дизайнерам маніпулювати сприйняттям, розкривати складні концепції та формувати багатовимірні імерсивні середовища. Стверджується, що simply-site design та енвайронментальний підхід у просторовому дизайні імерсивних проєктів стають самостійними складниками, що включають використання реальних локацій, архітектурних форм, історичного контексту та інших елементів для створення унікального, автентичного досвіду. Їхніми різновидами є: трансформація існуючих будівель (готелів, заводів), інтеграція у міський чи природний ландшафт, або створення спеціально сконструйованих багаторівневих рефлексивних просторів. Інновації у просторовому дизайні створюють основу для подальшого розвитку імерсивного театру як самостійної форми мистецької практики. Ключові слова: просторовий дизайн, імерсивний театр, дизайн сценічного простору, енвайронмент, вистава-променад, site-specific, мультимедійні технології, кінетичний відеомепінг, інтерактивні технології, технології просторової ілюзії, партиципаторні практики, композиція предметно-просторового середовища, освітлення і кольористика в сценографії, цифрова взаємодія з учасником дійства.

2. The dissertation is dedicated to the study and analysis of the role of spatial design in immersive theatre, taking into account its impact on contemporary artistic practices. The research aims to reveal the conceptual, theoretical, and practical aspects of spatial design that contribute to the creation of immersive experiences for audiences of theatrical performances. The study concludes that spatial design of immersive theatre, as an integral visual-communicative system, constitutes a complex and multifaceted phenomenon uniting aesthetic, technological, and communicative aspects. It functions not merely as an auxiliary tool in theatrical creation but as an autonomous phenomenon integrating art, architecture, digital technologies, and culture. The spatial-stage environment of immersive theatre is inextricably linked to cultural context and traditions, reflecting social and aesthetic trends and aspirations for a new type of interaction between art and the recipient. Emphasis is placed on the positioning of spatial design as a key means of artistic expressiveness that constantly transforms, adapting to new materials and technologies. It transcends traditional scenography to become a dynamic element that integrates architecture, light, sound, tactile sensations, and digital projections. Spatial organization, alongside directing and acting, plays a decisive role in the art of audience immersion, offering limitless opportunities for participatory engagement, emotional empathy, and individual narrative construction. The spatial designer, considering the aesthetics of immersive symbols, develops the visual-communicative image of the environment in close alignment with the overall artistic concept of the production and the specifics of communicative participation. It is emphasized that spatial design is a central component of immersive imagery – a specific quality

conveyed through performance or installation – adding depth, expressiveness, and authenticity to the interactive experience. Immersive imagery, as the core aspect of any such production, encompasses all elements that create atmosphere, emotional engagement, and the sense of presence for the audience. This is achieved through diverse components, from architectural solutions and site-specific approaches to multimedia effects and tactile navigation. Spatial design and its elements directly influence the formation of stage environments and the development of character imagery, enhancing their expressiveness in the perception of spectators. The dissertation notes that spatial design performs interconnected functions: it can actively engage or indirectly guide audience perception within a theatrical action. Careful planning of space, its sequence, and adaptive elements help the viewer select their own movement trajectory and focus of attention, contributing to experience individualization. Simultaneously, the use of specific lighting scenarios, sound effects, or concealed transitions can evoke particular emotions, direct attention, and shape the desired affective state, expanding interpretative possibilities. Thus, spatial design serves as a powerful instrument enabling directors and designers to manipulate perception, reveal complex concepts, and create multidimensional immersive environments. It is stated that site-specific design and environmental approaches in spatial design of immersive projects become autonomous components involving the use of real locations, architectural forms, historical context, and other elements to create unique, authentic experiences. Their varieties include transformation of existing buildings (hotels, factories), integration into urban or natural landscapes, or the creation of specially constructed multi-level reflexive spaces. Innovations in spatial design establish a basis for the further development of immersive theatre as an independent form of artistic practice. Keywords: spatial design, immersive theater, stage space design, environment, promenade performance, site-specific, multimedia technologies, kinetic videomapping, interactive technologies, spatial illusion technologies, participatory practices, composition of subject-spatial environment, lighting and coloristics in scenography, digital interaction with the participant.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

1. Кучер Р. С. Роль просторового дизайну при втіленні імерсивного досвіду ігрових квест-кімнат. Деміург: ідеї, технології, перспективи дизайну. 2023. № 6 (1). С. 153–161.
2. Kucher R., Vakulenko D., Boiko V., Roman R., Dokolova A. Problems of the Crisis of Spatial Design of Art Events in Conditions of Military Aggression (Ukrainian Experience). *Convergences - Journal of Research and Arts Education*. 2024. Vol. 17. № 33. P. 185–200.
3. Ilnitska O., Kucher R., Vakulenko D., Boiko V., Pratskov R. The identity of stage design as a component of Ukrainian culture of the 21st century. *New Design Ideas*. 2024. Vol. 8. № 3. P. 641–655.
4. Кучер Р. С. Просторовий дизайн імерсивного театру в контексті мистецьких практик. Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку гуманітарних наук у сучасному соціокультурному просторі : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. аспірантів, здобувачів, магістрів, м. Київ, 8–9 квіт. 2022 р. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2022. С. 56–59.
5. Кучер Р. С. Імерсивний театр як нова естетика сучасності. Актуальні дискурси мистецтва естради: традиції та європейська інтеграція : матеріали III Всеукр. наук. конф. наук.-педагог. працівників, докторантів, аспірантів, здобувачів, магістрантів та студентів, м. Київ, 21 квіт. 2022 р. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2022. С. 156–160.

- 6. Кучер Р. С. Інсталяції та експансивні середовища – визначальні ознаки імерсивного театру і його сценічного дизайну. Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір : матеріали VI Всеукр. наук. конф. молодих вчених, аспірантів та магістрантів, м. Київ, 3 листоп. 2022 р. Київ, 2022. С. 170–172.
- 7. Кучер Р. С. Роль просторового дизайну в досягненні ефекту занурення на прикладі театральних вистав Punchdrunk. Культурні та мистецькі студії XXI століття: науково-практичне партнерство : матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 10 лист. 2022 р. Київ : Вид. центр НАКККиМ, 2022. С. 247–248.
- 8. Кучер Р. С. Site-specific театр як основа дизайну простору для імерсивних постановок. Молодіжна наука КНУКиМ – 2022. Культурномистецька освіта у викликах часу : матеріали Всеукр. звіт. наук.-практ. конф., м. Київ, 24–25 лист. 2022 р. Київ : Вид. центр КНУКиМ, 2022. С. 60–61.
- 9. Кучер Р. С. Застосування сучасних мультимедійних технологій у творенні просторового дизайну імерсивного театру. Мистецтво і дизайн у XXI столітті: конвергенція форм і сенсів : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 8 груд. 2022 р. Київ : Вид. центр КНУКиМ, 2022. С. 58–61.
- 10. Кучер Р. С. Комунікативний зв'язок між сценічними артефактами та аудиторією як особливість просторового дизайну імерсивного театру. Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку гуманітарних наук у сучасному соціокультурному просторі : матеріали II Всеукр. наук.-практ. конф. аспірантів, здобувачів, магістрів, м. Київ, 7–8 квіт. 2023 р. Київ : Вид. центр КНУКиМ, 2023. С. 99–101.
- 11. Кучер Р. С. Засоби виразності в просторовому дизайні спектаклявиставки. Національна модель українського дизайну. До 150-річчя з дня народження Василя Кричевського : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 20–21 квіт. 2023 р. Київ : Вид. центр КНУКиМ, 2023. С. 203–208.
- 12. Кучер Р. С. Естетика взаємодії акторів та глядачів імерсивного театру на прикладі партиципаторних практик. Актуальні дискурси мистецтва естради: традиції та європейська інтеграція : матеріали III Всеукр. наук. конф., м. Київ, 21 квіт. 2023 р. Київ : Вид. центр КНУКиМ, 2023. С. 204–207.
- 13. Кучер Р. С. Особливості творення ілюзії іншого буття в просторовому дизайні VR-театру. Культура і мистецтво: сучасний науковий вимір : матеріали VII Всеукр. наук. конф. молод. вч., асп. та магістран., м. Київ, 2 лист. 2023 р. Київ : Вид. центр НАКККиМ, 2023. С. 214–216.
- 14. Кучер Р. С. Експериментальні підходи до просторового дизайну імерсивного театру. Культурні та мистецькі студії XXI століття: науковопрактичне партнерство : матеріали VI Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 9 лист. 2023 р. Київ : Вид. центр НАКККиМ, 2023. С. 233–234.
- 15. Кучер Р. С. Особливості сценографічного оформлення імерсивних вистав в Україні. Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку гуманітарних наук у сучасному соціокультурному просторі : матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти і молодих учених, м. Київ, 12–13 квіт. 2024 р. Київ : Вид. центр КНУКиМ, 2024. С. 92–95.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Удріс-Бородавко Наталя Сергіївна

2. Natalia S. Udris-Borodavko

Кваліфікація: к. соц. н., доц., 22.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1831-5476

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гоцалюк Алла Анатоліївна

2. Alla A. Gotsaliuk

Кваліфікація: д. філ. н., професор, 09.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2120-3232

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет будівництва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02070909

Місцезнаходження: проспект Повітряних сил, буд. 31, Київ, 03037, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Михайлова Рада Дмитрівна

2. Rada Mykhailova

Кваліфікація: д. мист., професор, 17.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7264-0205

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури

Код за ЄДРПОУ: 02214165

Місцезнаходження: вул. Вознесенський узвіз, буд. 20, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Варивончик Анастасія Віталіївна

2. Anastasiia Varyvonchuk

Кваліфікація: д. мист., доц., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4455-1109

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мельник Мирослава Миколаївна

2. Myroslava Melnyk

Кваліфікація: к. мист., доц., 26.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2553-5509

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет культури і мистецтв

Код за ЄДРПОУ: 02214159

Місцезнаходження: вул. Євгена Коновальця, буд. 36, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Совгира Тетяна Ігорівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Совгира Тетяна Ігорівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Крилова Оксана Сергіївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна